

Rijkswaterstaat
*Ministry of Infrastructure
and Water Management*

programma aanbesteding Innovaties in de Kustlijnzorg

voorstel tot implementatie van
innovatieve oplossingen in de
kustlijnzorg

presentatie van
onderzoeksgegevens - v01

17 januari 2019

Onderzoek/inventarisatie (1)

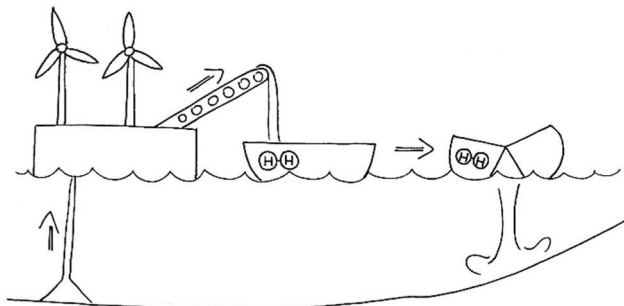
De veranderingen die de implementatie op middellange termijn van een innovatie uit het programma aanbesteding Innovaties in de Kustlijnzorg (programma IKZ) voor de huidige werkprocessen van kustlijnzorg tot gevolg kan hebben, te weten:

- voor de programmering en het ontwerp van huidige suppletieprojecten;
- voor het inkoopproces en contractbeheersing;
- Beheersaspecten van de programmering: budget, prognose, planning, kwaliteitmanagement en risicomanagement
- voor de conditionering (MER, vergunningen die vereist zijn, kabels en leidingen);
- voor de relatie met de omgeving (shareholders, kustgemeentes, provincies, stichting Noordzee, gebruikers van het strand);
- voor governance, raakvlakken met WVL, PPO en ZD bij RWS en het projectteam kustlijnzorg van RWS.

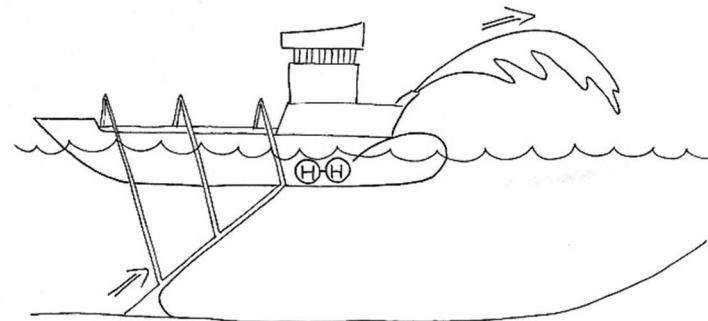

Denkproces gestart

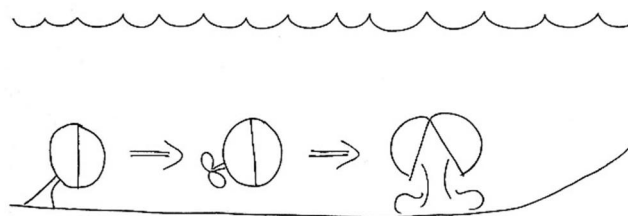
Drie hypothetische innovaties...

1 Mobiele zandwininstallatie

2 Sleephopper op waterstof

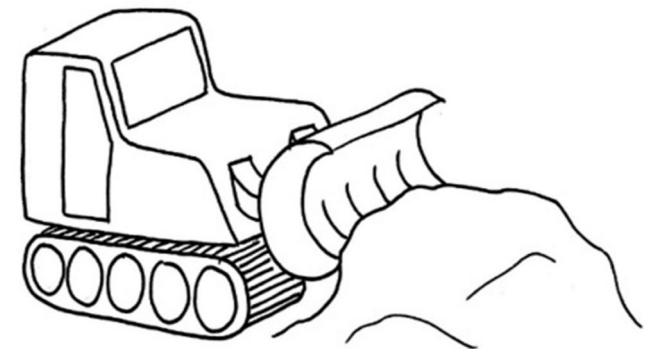

3 Drones

Veranderingen geldend voor alle werkprocessen

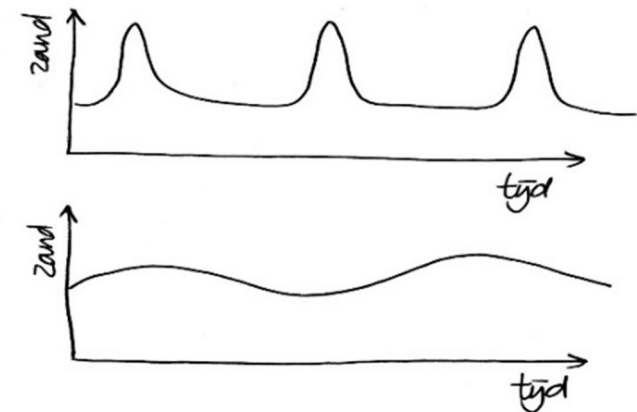
- verwacht wordt dat de huidige werkprocessen blijven, de inhoud ervan verandert wel;
- wijze waarop de werkprocessen exact veranderen, is afhankelijk van de innovatie van het programma;
- de wijze waarop de taakverdeling tijdens de uitvoering exact verandert (knip tussen RWS en marktpartij) zal van de innovatie van het programma afhankelijk zijn;
- oplossing strandsuppleties blijven mogelijk ongewijzigd, verwachting mix van nieuwe en bestaande oplossingen.

Veranderingen geldend voor alle werkprocessen

- grootste verandering is de variatie aan werkprocessen:
 - piek gedreven naar meer continu;
 - piek gedreven zullen blijven.
- overige veranderingen:
 - van middellange termijn (5jr) naar langere termijn (10jr);
 - van een éénduidige werkwijze/oplossing (voorgeschreven oplossing met sleephoppers) naar een meer functionele prestatienorm met ruimte voor verschillende oplossingen in publiek/private verhouding.

Dia 5

DE5

Drenth, Eize (GPO); 9-1-2019

Aandachtspunten (1)

- raakvlakken met parallelle ontwikkelingen voor de kustlijn en voor gebruik van de Noordzee binnen RWS en buiten RWS (bijv. ontwikkelingen wind op zee (met EZ));
- beschouw het duurzame karakter van de innovaties van het programma in de hele keten en life cycle, incl. de monitoring/meetsystemen (werkzaamheid);
- boodschap IKZ in relatie tot het beeld van het duurzame karakter van suppleren in de omgeving en maatschappelijke organisaties (hoe duurzaam is suppleren?);
- zorg voor een gedegen (integrale en op projectniveau) veiligheidstoets voor het proces van suppleren zelf waarin de innovatie van het programma tot uitvoering komt en voor de omgeving (redundantie), omdat de innovatie van het programma fundamenteel anders wordt uitgevoerd maar hetzelfde resultaat heeft;

Aandachtspunten (2)

- niet alle innovaties van het programma zijn overal vergelijkbaar zinvol langs de kust;
- borg een goede businesscase voor de deelnemer van het programma;
- neem de effecten van overige ontwikkelingen in de kustzone en de innovaties van het programma mee;
- aandacht voor het verschil tussen vooroever- en strandsuppleties in het programma;
- benoem en regel tijdig de bijdrage vanuit kustlijnverzorg aan het ontwikkeltraject van de innovaties (2020-2023) van het programma (locatie voor proefopstelling, vergunning etc.).

Conclusies en advies (1)

- veranderingen in de huidige werkprocessen van kustlijn zorg komen voort uit meer stationaire of meer continue vormen van innovaties van het programma, maar daarop vooruitlopen is lastig;
- zorg voor een gedegen verankering tussen kustlijn zorg en het programma, dit werkt twee kanten op:
 - van kustlijn zorg naar programma: bijdragen vanuit kennis en ervaring over programmering en ontwerp, conditionerend (MER, vergunningen, omgeving, beleid, etc.);
 - van programma naar kustlijn zorg: veranderingen in de werkprocessen van kustlijn zorg;
- het niveau waarop RWS regie voert op de kustlijn zorg (KLZ) is een operationeel en beleidsmatig vraagstuk. De taak die RWS daarin heeft is onderwerp van gesprek tussen afdelingen / organisatieonderdelen binnen het Rijk, maar moet niet verbonden worden met/onderdeel zijn van het IKZ zijn. Dat werkt vertragend voor IKZ.

Conclusies en advies (2)

- Als uitgangspunt bij het toepassen van de innovaties van het programma geldt dat de hoofdprogrammering bij RWS blijft:
 - het huidige werkproces voor kustlijn zorg is gebaseerd op het hanteren van de basiskustlijn (BKL);
 - o.b.v. referenties (hoeveel m³ te suppleren zand, etc.) afspraken met de omgeving maken (bijv. kustgemeentes en waterschap) over de hoeveel te suppleren zand dat correspondeert met de aanname dat de kustveiligheid geborgd is (BKL-principe);
 - feitelijk weet je nooit of daadwerkelijk de te suppleren hoeveelheid zand op plaats van bestemming ligt, normaliter wordt een aanname gedaan dat de veiligheid met de suppletie wel ter plaatse geborgd is, belangrijk is dat dezelfde afspraken ook voor het programma gelden;

Voor de detailprogrammering (wijze van uitvoering, planning, etc.) is ruimte voor vernieuwing. Waar de knip exact ligt, is afhankelijk van de innovatie en het toepassingsgebied

Programmering en ontwerp

- inhoud programmering verandert:
 - verschillende perspectieven (variatie van korte /middellange en lange termijn programmering);
 - verandering in frequentie suppleties;
 - abstracter formulering van scope en met uitgangspunten.
- afhankelijk van de innovatie kunnen (delen van) het ontwerp en de detailprogrammering bij de opdrachtnemer liggen;
- monitoring en huidige meetsystemen veranderen mogelijk;
- uitvoeringskader verandert (flexibeler maar niet strijdig met kosten en prestatie);
- suppletielocaties die langjarig worden gevoed, winlocaties voor de lange termijn;
- bereikbaarheid locaties (win en suppletie) is aandachtspunt.

Inkoopproces en contractbeheersing (1)

- aanbestedings- en inkoopprocessen met bijhorende stappen blijven bestaan, echter:
- speelveld van marktpartijen verandert (bv drones);
- geschiktheidseisen veranderen (ervaring met sleephoppers);
- gunningscriteria veranderen (niet alleen maar prijs);
- contracten en voorwaarden moeten zodanig zijn dat innovaties van het programma concurrerend zijn en dat marktpartijen een goede businesscase kunnen maken;
- van conventionele overeenkomsten naar meer geïntegreerde vormen met functionele prestatienormen;
- eisen veranderen: functioneel én duurzame oplossingen, meetsysteem passende bij de oplossing (niet meer voorgeschreven meetsysteem MARS), vaste prijs/m³ te suppleren zand;

Inkoopproces en contractbeheersing (2)

- kwaliteitsborging van geleverde prestaties en betalingen;
- aandacht voor contractbeheersing, veiligheidsnormen en eisen uit vergunningen blijven ongewijzigd; maar mogelijk dat normeringen zorgen voor 'extra aantooninspanning' voor de innovaties van het programma, de wijze waarop dat gebeurt, is aandachtspunt.

Omgeving

- acceptatie innovaties van het programma vergt veel inspanningen:
 - veiligheid (zelfde veiligheid als voorheen, gaat nog verder, als er continue, hoe toon je nu aan dat de innovaties veilig zijn;
 - ruimte voor (nieuwe) functies strandgebied (milieu, recreatie, verduurzaming);
 - vrije uitzicht/beleving van de kust;
 - effecten voor nautische verkeer en visserij.
- gesprekken met de omgeving gaan vooral over strandsuppleties, weinig over vooroeversuppleties (de impact daarvan voor kustlijn zorg is veel groter), met name voor continue oplossingen;
- communicatie over het duurzame karakter van zandsuppletie is punt van aandacht (hoe duurzaam is het nu feitelijk, aantoonbaar maken).

Conditionering

- MER en beheerplannen veranderen inhoudelijk door meer continu proces dan eens in de 4 jaar suppleren;
- afweging tegen de criteria (effect op milieu bijv.) in de wet - en regelgeving moet opnieuw geschieden;
- mogelijk een addendum nodig op de huidige MER en beheerplannen gezien de samenloop van het programma en de looptijd van de huidige MER en beheerplannen (huidige MER lopen op een bepaald moment af, wanneer je eerder proef wilt doen dan moet je goed argumenteren, in de nieuwe MER juist aspecten als innovaties uit het programma meenemen zodat nieuwe werkwijzen mogelijk zijn;
- PAS (stikstofdepositie) en explosieven wetgeving eenvoudiger aan te voldoen.

Governance, interne en externe raakvlakken, organisatie team

- afspraken in de SLA voor kustlijn zorg tussen RWS en DGWB over ambitie, kosten, tijd en kwaliteit (omvang van de zandsuppletie, werkwijze) wijzigen onderliggende documenten ook:
 - OBR (objectbeheersregime, kust = object);
 - uitvoeringskader suppletieprogramma;
 - inkoopstrategie;
 - rapportage (PIN, MARS).
- SLA duurzaamheid gaat geen invloed hebben op de huidige werkprocessen voor uitvoering van kustlijn zorg.
- het toepassen van de innovatie van het programma voor kustlijn zorg vergt een andere filosofie, andere kennis en gedrag, sluit de SLA voor kustlijn zorg daar wel op aan.

Beheersaspecten planning, risicomanagement, prognose, budget

- prestatie indicatoren veranderen die nu in de SLA voor kustlijnzorg staan, veranderen mogelijk :
 - uitvoeren kustbeheer door zandsuppletie tegen vaste aanneemsom / vaste prijs/m3 suppletie;
 - duurzaamheid;
 - omgevingswaarde.
- investeringskosten van de innovatie van het programma voor onderzoek en ontwikkeling nu niet in budget voor de jaarlijkse opgave van RWS opgenomen;
- SLA voor kustlijnzorg, rapportage verandert inhoudelijk op bovengenoemde aspecten, de inhoud van het werkproces verandert wel, het werkproces zelf verandert niet.